

Carta de l'Abat General OCist per la Quaresma 2023

EL FRUIT DE LA CREU

Estimats germans i germanes, estem a punt d'iniciar el temps propici de la Quaresma per preparar-nos per a la Pasqua amb tota l'Església. Vull continuar l'escolta, començada amb la carta de Nadal, del discurs que el Papa Francesc va adreçar al nostre Capítol General el 17 d'octubre de 2022, i em fixaré ara en els suggeriments útils per al nostre camí de conversió, per viure el nostre carisma d'"observar Jesús plegats". En la carta de Pentecosta aprofundiré la invitació del Papa a viure la nostra vocació en la gran simfonia de l'Església.

Convertir-se observant Crist

Per captar el sentit positiu de la conversió cristiana a la qual estem invitats és important comprendre que aquesta no consisteix únicament en una transformació del nostre cor, del nostre pensament i del nostre comportament. La conversió és sobretot un trànsit pasqual de nosaltres mateixos a Crist, de la nostra vida a la vida de Crist en nosaltres. El lladre penedit crucificat al costat de Jesús no va tenir temps de canviar la seva vida, de millorar-la, d'esmenar-la, sinó que va demanar al Salvador que prengués tota la seva persona, i així la seva mort va ser un naixement pasqual a la vida eterna amb ell (cf. Lc 23,39-43). Només observant Jesús, escoltant la seva paraula i adherint-nos a la seva presència ens convertim realment, permetent que l'Esperit Sant reproduïxi en nosaltres la imatge viva de Jesucrist, fill predilecte del Pare.

Durant el meu mes sabàtic amb les monges Bernardines de Hynning, a Anglaterra, he pensat molt en l'*habitare secum* de sant Benet a la cova de Subiaco. Sant Gregori el Gran explica al capítol 3 del segon llibre dels *Diàlegs* que Benet "visqué amb si mateix (...) mirant-se sempre davant els ulls del Creador". És així com el rostre de sant Benet esdevingué el reflex de la mirada bona de Déu. De fet és a partir d'aquell moment que Benet es converteix en pare dels monjos, començant a rebre deixebles i a fundar monestirs.

La veritable conversió consisteix a permetre que el Déu viu i present transformi la nostra vida a la seva imatge, per estimar com Déu estima, perdonar com ell perdona, servir com ell serveix, donant la vida com ell la dona.

Però quin és el mitjà a través del qual s'esdevé aquesta transformació? S'esdevé a través de la comunió que Crist ens concedeix de viure amb ell i amb el Pare, en el do de l'Esperit Sant.

“No hi ha comunió sense conversió”

El Papa en el seu discurs ens va dir: “No hi ha comunió sense conversió”. Això és fonamental sobretot per a nosaltres, monjos i monges cridats, com llegim al capítol 49 de la Regla, a viure constantment una observança quaresmal (cf. RB 49,1), i sobretot a emetre el vot de “*conversatio morum*” (RB 58,17), això és, de conversió seguint la vida del monestir, en obediència i fraternitat.

El Papa Francesc ens ho va dir després d’haver-nos invitat a caminar junts vivint en harmonia simfònica les nostres diferències, participant de la missió de l’Església que constantment ens fa sortir de nosaltres mateixos per anar a l’encontre dels altres. Si volem permetre que Déu transformi la nostra vida, la conversió que se’ns demana és la d’obrir-nos a la comunió per la qual Jesús va vessar la seva sang a la Creu per unir-nos al Pare i a tota la humanitat. El Papa, en efecte, continua dient que la conversió “és fruit necessàriament de la Creu de Crist i de l’acció de l’Esperit, sigui en cada persona, sigui en les comunitats”. No estem cridats a la conversió per mortificar-nos nosaltres mateixos sinó per participar plenament en el misteri pasqual, acollint el do de Crist fins a la mort i l’efusió de l’Esperit de la Pentecosta. La conversió cristiana expressa així un desig de plenitud de vida, de vida de Crist en nosaltres, que és una vida de comunió filial amb Déu i de comunió fraterna amb tothom. Precisament perquè “no hi ha comunió sense conversió”, la conversió és per a nosaltres un bé que cal desitjar, un camí de salvació pel qual hem de caminar amb joia, encara que demani sacrifici, perquè ens obre al do més gran, el de la comunió d’amor amb Déu i amb els germans.

La conversió a la comunió és el pa de cada dia de la nostra vida comunitària. La vida d’una comunitat és bella i fecunda si per tots els seus membres és un estímul pacient i un ajut misericordiós a convertir-se a la comunió, cadascú al seu ritme i segons la seva personalitat. Cert, aquesta conversió no és possible sense la gràcia de l’Esperit Sant. Però el Paràclit no pot refusar-nos la gràcia d’acollir el do de la comunió d’amor que ell mateix és en la Trinitat i en l’Església.

Per això preguntem-nos amb sinceritat: desitgem cada dia convertir-nos a la comunió amb Déu i amb els germans i germanes amb qui ens trobem?

“D’un jo tancat a un jo obert”

En què consisteix, però, el camí de la conversió a la comunió en Crist?

El Papa ens ho explica amb una imatge recurrent en el seu magisteri. Ens diu que la nostra vocació “comporta un compromís constant de conversió d’un *jo tancat* a un *jo obert*, d’un cor centrat en ell mateix a un cor que *surt* enfora d’ell mateix i *va a l’encontre* de l’altre. I això, per analogia, val també per la *comunitat*: d’una comunitat *autoreferencial* a una comunitat *extrovertida*, en el bon sentit de la paraula, acollidora i missionera. És el moviment que l’Esperit Sant vol imprimir en l’Església, treballant en cadascun dels seus membres i en cada comunitat i institució. Un moviment que brolla de la Pentecosta, el ‘baptisme’ de l’Església.”

Sembla que sentim sant Benet, quan al Pròleg de la Regla ens promet que “avançant en la vida monàstica i en la fe, s’eixampla el cor i es corre per la via dels manaments de Déu en la inefable dolcesa de l’amor” (Prol. 49). La dilatació del cor és precisament el pas d’un cor tancat i centrat en ell mateix a un cor obert que surt d’ell mateix per anar a l’encontre de l’altre. El jo obert és un jo que esdevé veritablement ell mateix en la mesura que troba Déu com a Pare i els altres com a germans i germanes en Crist.

Les nostres comunitats estan cridades a fer sempre el mateix recorregut de conversió del tancament en elles mateixes a l'obertura que acull l'altre en el seu si o surt per visitar-lo. Aquest aspecte que, com diu el Papa, és "el moviment que l'Esperit Sant vol imprimir en l'Església", l'aprofundirem en la Carta de Pentecosta. Però és bo que, aprofitant la Quaresma, cadascú de nosaltres i cada comunitat mediti sobre què significa per a nosaltres participar d'aquest moviment d'obertura del cor vers una vida de comunió. No es tracta tant d'un moviment espacial com d'un moviment de conversió a la comunió que permet a l'Esperit Sant eixamplar el nostre cor. Un cor eixamplat no és un cor esbocinat, dividit o dissipat, sinó un cor més gran, més gran com a cor, més gran com a "jo", perquè el nostre cor ha estat fet a imatge d'un Déu que, ell el primer, ha començat sortint d'ell mateix per venir a trobar-nos amb la seva infinita caritat. Comprenem així que la conversió és per a nosaltres un procés de divinització en la caritat que l'Esperit vol realitzar en nosaltres i en el món.

A tocar del monestir on he passat el meu mes sabàtic i ha un bell "castell" que vàrem visitar un dia, guiats per l'amabilíssima i acollidora propietària. Ens va explicar que, fa molts anys, després de la segona guerra mundial, el seu sogre, havent heretat el castell en molt mal estat i conscient de la càrrega que li hauria suposat la seva gestió, reeixí a demanar consell a sant Pius de Pietrelcina, que li va respondre: "Si tens sempre la porta oberta no perdràs mai casa teva".

Això em va fer pensar de seguida en la invitació del Papa adreçada als nostres cors i als nostres monestirs: volem de debò continuar vivint oberts a l'encontre amb Déu i amb la humanitat?

"Feliços els pobres!"

Precisament però perquè la comunió és una gràcia immensa, la condició per acollir-la no podrà ser allò que som o allò que tenim, sinó la pobresa d'esperit. I aquest és un altre punt del discurs que ens va adreçar el papa Francesc i sobre el qual ens farà bé meditar durant aquesta Quaresma.

El Papa, cap al final de la seva allocució, ens va dir: «Un altre aspecte sobre el qual us voldria encoratjar és el vostre propòsit d'una major *pobresa*, sigui d'esperit sigui de béns, per estar més disponibles per al Senyor, amb totes les vostres forces, amb les fragilitats i les re florides que ell us dona. Per això lloem Déu per tot, per la vellesa i per la joventut, per la malaltia i per la bona salut, per les comunitats de "tardor" i les de "primavera". L'essencial és no deixar que el maligne ens robi l'esperança! La primera cosa que intenta el maligne és robar-nos l'esperança, i així pot haver-nos, sempre. Perquè la pobresa evangèlica és plena d'esperança, fonamentada en les benaurances que el Senyor anuncia als seus deixebles: "Feliços els pobres, perquè és vostre el Regne de Déu" (Lc 6,20).»

Tal com la descriu el Papa, la pobresa, sigui de cor, sigui de béns materials, és el secret de l'alegria i de l'esperança. És la primera benaurança, és a dir, la primera i fonamental renúncia a nosaltres mateixos que Déu omple d'una esperança plena de confiança en ell.

Sense la pobresa no podem estar disponibles per al Senyor, no el podem servir, sobretot al monestir com a "escola del servei del Senyor" (RB Prol. 45). La pobresa ens fa lliures per servir, com Jesús, com la Verge Maria, "la serventa del Senyor" (Lc 1,38) que en el Magníficat revela el seu goig de servir en la pobresa: "La meva ànima magnifica el Senyor,

el meu esperit celebra Déu que em salva, perquè ha mirat la petitesa de la seva serventa.”
(Lc 1,46-48a)

A la Regla de sant Benet la humilitat és presentada com la forma més profunda de pobresa, perquè és pobresa del cor en relació amb tothom i amb tot. És l’humus, la terra, que dona fruit per al regne del Cel acollint la llavor de la Paraula de Déu.

Sovint pensem que no podrem servir com cal el Senyor, l’Església i la humanitat, perquè no disposem de mitjans, de persones, de capacitats, de temps i d’energies. El Papa, tanmateix, ens recorda que la llei de la fecunditat evangèlica comporta un capgirament de criteris respecte al món, perquè és Déu qui ens concedeix donar fruit per al Regne. Per això el Papa ens invita a viure totes les nostres pobreses i fragilitats amb agraïment, lloant Déu, això és experimentant ja la benaurança promesa als pobres. Per al qui es lamenta, la fragilitat, la vellesa, la malaltia, el temps de tardor que viuen tantes de les nostres comunitats, són una disminució que tendeix a l’exhauriment, a l’acabament, a la mort. En canvi, per al qui dona gràcies, per al qui lloa Déu, aquestes mateixes realitats que ens empobreixen esdevenen graons vers el Cel, són ocasions d’ofrena i de creixement espiritual que ens fan testimonis alegres de la victòria pasqual de Crist el Senyor.

Ens podem preguntar, doncs: quina pobresa estem cridats a desitjar avui, personalment i en la nostra comunitat, per ser més lliures per servir el regne de Déu? Lloem el Senyor per tot allò que ens empobreix?

Custodis de l’esperança

Aquest testimoniatge és l’esperança que el Papa i l’Església ens demanen de custodiar, defensant-la del maligne: “L’essencial és no deixar que el maligne ens robi l’esperança!”

Sabem que des de sant Antoni d’Egipte la vida monàstica ha estat viscuda sempre com un combat a primera línia contra les forces del mal que assetgen tota la humanitat. Aquesta lluita, que molts creien ja “passada de moda”, torna a cobrar una tràgica actualitat davant l’evident embat del mal en els esdeveniments del món i de l’Església. Molts s’adonen, fins i tot sense tenir fe, que el menyspreu de la vida i de la seva dignitat, el menyspreu dels pobres, del creat, com també les guerres i les opressions que sofreixen els pobles, no seran erradicats per la política i les armes. Cal una victòria de l’amor humil de Crist en el més pregon dels cors, una victòria de la Creu contra les forces obscures del mal.

Morint i ressuscitant per nosaltres, el Fill de Déu ha introduït en el món una font inexhaurible i invencible d’amor i d’esperança: “Un dels soldats li traspasà el costat amb una llança, i a l’instant en va sortir sang i aigua” (Jn 19,34). Maria, dreta als peus de la Creu, és la icona de l’esperança que s’alimenta de l’amor infinit de Déu per la humanitat. No es pot perdre l’esperança de la salvació per tothom quan la pouem de la font inexhaurible de l’amor de Crist. El maligne ho sap, i per això ens vol robar l’esperança desviant la nostra mirada d’aquell que ens estima a tots, fins i tot si l’hem traspasat.

Que el nostre compromís, quaresmal i permanent, sigui de debò “observar Jesús plegats”, com Maria i Joan, custodiant l’esperança per tota la humanitat!

Fr. Mauro-Giuseppe Lepori OCist